

120 éves az erdészeti szakoktatás Ásotthalmon

120 éve – 1883. október 10-én nyitotta meg kapuit az első magyar erdőőri szakiskola a Szegedhez tartozó Alsó-Ásotthalmon. A négy emberöltőnyi idő alatt a kicsiny erdőőri szakiskolából egy modern, erdészeti szakoktatást is végző középfokú iskola fejlődött.

Múltidéző

Az iskola alapításának időpontja az 1879. évi Erdőtörvényhez kötődik. Ez előírta, hogy a törvény megjelenését követő 10 éven belül csak olyan szakszemélyzet alkalmazható, akik ... „bizonyítvánnyal képesek igazolni, az erdőőri szakvizsgát a földművelési, ipari- és kereskedelemügyi miniszter által a belügyminiszterrel egyetértőleg kiadott utasítás szerint jó sikerrel kiállták.”

A szakvizsgákat az erdőfelügyelőségek székhelyein tartották. A felkészüléshez az utasítás Bedő Albert: Az erdőőr, vagy az erdészet alapvonalai című könyvét ajánlotta. A kezdeti évek tapasztalatai alapján az OEE Szakoktatási Bizottsága jelentése alapján az egyesület megállapította, hogy „egyedül az erdőőri szakvizsga – minthogy alacsony színvonalú tudást kíván – az erdőgazdálkodás további fejlődését nem tudja biztosítani”, ezért sürgős ügynek nyilvánította egy erdőőri szakiskola felállítását.

Az iskola helyének megválasztásában jelentős szerepet játszott az 1879. évi szegedi árvíz, amely szinte teljesen romba döntötte a várost. Az újjáépítést

Tisza Lajos irányította királyi biztostként, aki egyúttal az Országos Erdészeti Egyesület elnöki tisztét is ellátta. Ő, Bedő Albert országos főerdőmesterrel meg tudta győzni az akkori földművelésügyi, ipar- és kereskedelemügyi minisztert, hogy itt az alkalom az első erdőőri szakiskola megépítéséhez. Szeged az iskola létesítését földterület biztosításával és készpénzzel is segítette. Az összeg másik részét az Erdészeti Alapból fizették. Ezt követően az iskola építése gyors ütemben folyt. A korabeli jegyzőkönyvek szerint a jeles napon a szakma nevében Bedő Albert országos főerdőmester vette át az iskolát Pálffy Ferenc szegedi polgármestertől.

1883. október közepén I. Ferenc József uralkodó megtekintette Szeged újjáépítését. Látogatásának harmadik napján, október 16-án az uralkodó és kísérete látogatást tett Szeged határában, ahol megtekintette az újonnan épült erdőőri szakiskolát is. A személyes látogatás emlékére a népiskolai iskolaszék elnöke kérte, hogy Alsó-Ásotthalom ezentúl „Királyhalomnak nevezessék”, s az itt található állami intézmény neve így lett Királyhalmi Erdőőri Szakiskola hosszú évtizedekre.

Egykor két tanárral és tizenegy diákkal kezdődött meg az oktatás. Az iskola hosszú fennállása alatt mindvégig erdészeti szakképzést végzett, az adott kor igényeinek megfelelően. Az elmúlt 120 év alatt az alábbi képzési formák voltak:

– erdőőri képzés

- 1883-1908 között kétéves iskolai képzés
- 1908-1918 között egyéves iskolai képzés
 - erdőőri és vadőri képzés
- 1920-1935 között egyéves iskolai képzés
 - alerdész képzés
- 1935-1945 között kétéves iskolai képzés
 - erdész képzés
- 1946-1950 között kétéves iskolai képzés
 - 1950-1954 között tíz hónapos iskolai képzés
 - motorfűrészkészítő képzés
 - 1954-1957 között tíz hónapos iskolai képzés
 - erdész-vadász képzés
- 1958-1969 között kétéves iskolai képzés
 - erdőművelő-fakitermelő szakmunkás képzés
- 1968-2000 között hároméves iskolai képzés
 - erdészeti szakmunkásképzés
- 2000-től kettő + kétéves iskolai képzés.

Az ismertetett hosszú időszak alatt több mint 3000 diák végzett a szakiskolában. Ez a szám a különböző külső tanfolyamokkal közel megduplázódott, de erről pontos számadatunk nincs. Egykori diákjaink az ország szinte minden pontján dolgoztak, dolgoznak. Az Alföld erdei mellett Zala, Somogy, a Bakony-, a Duna-kanyar és az Északi-középhegység erdeiben alkottak maradandót, öregbítették iskolánk hírnevét.

A szakiskola történetét részletesebben bemutattam az Erdészeti Lapok 1998. decemberi számában, illetve az érdeklődők figyelmébe ajánlom a 100 és 115 éves jubileumokra megjelent évkönyveinket.

Jelenkor

Mára az öreg erdőőri szakiskola jelentősen átalakult, az utóbbi években gyors fejlődésnek indult. Erre 1999-ben új kollégium átadásával nyílt lehetőség.

A Csongrád megyei Közgyűlés által fenntartott iskolában négy évfolyamon mintegy 270 diák tanul. A jelenleg érvényes szakképzési és közoktatási törvények szellemében 2+2 típusú szakmun-

Az iskola legidősebb épülete az 1960-as években.

kásképzést végzünk két szakmában. A hagyományosnak nevezhető erdészeti szakmunkás szakma mellett a lányoknak virágkötő-berendező szakmát oktattunk. Az iskolában jelenleg 68 fő dolgozik, közülük 35 fő pedagógus.

Iskolánk országos beiskolázású, tanulóink többsége Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyéből érkezik. Minden tanuló számára kollégiumi elhelyezést biztosítunk. Diákjainknak az első két évben közismereti tárgyakat oktatunk, emellett heti egy alkalommal szakmai előkészítő gyakorlati képzésen vehetnek részt. A 9. és 10. osztály elvégzése után indulhat a szakmai képzés. Diákjainknak a szakmunkás-bizonyítvány mellett igyekszünk minél több jogosítvány megszerzését biztosítani, hogy a munkaerőpiacon könnyebben el tudjanak helyezkedni. A mezőgazdasági vontatóvezető jogosítvány mellett sokan szereznek könnyűgép-kezelői (rakodógépekre, targoncára) jogosítványt, valamint vadászati, parkgondozói és faipari képesítést igazoló bizonyítványokat is. Az elmúlt tanév során először végzett iskolánkban két erdészeti szakmunkásosztály, összesen 42 tanuló.

Iskolánkban a képzés személyi és tárgyi feltételei adottak, bár gépparkunk elöregedett. Ezt pályázati úton igyekszünk folyamatosan fiatalítani és bővíteni. Az iskola tanműhelyek mellett saját kezelésben lévő 441 hektáros tanterdővel rendelkezik, amely a gyakorlati képzés színhelye. Ebben az évben elnyertük a bronz fokozatú minősített tangazdaság címet.

Ebben a tanévben jelentős változásokat értünk meg, új tagintézménnyel bővültünk. Az Ásotthalomtól 25 km-re lévő pusztamérgesi középiskola 230 tanulóval és 50 dolgozóval 2003 szeptemberétől vált megyei fenntartású iskolává. A fenntartó Csongrád megyei Közgyműlés az új iskolát az ásotthalmi szakiskola tagintézményévé tette, így iskolánk új neve: Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium. Iskolánk új tagintézményében gimnáziumi, idegenforgalmi szakközépiskolai és falusi vendéglátó szakiskolai képzés folyik.

A 120 éves hagyományokkal rendelkező erdésziskola a jövőben is meg kívánja őrizni erdész arculatát. A munkaerőpiaci igényekhez alkalmazkodva újabb szakmák beindítását tervezzük. Bízom abban, hogy iskolánk még hosszú évtizedekig szolgálhatja az erdészeti szakképzést – ezen keresztül az erdészszakmát.

Andrésiné Ambrus Ildikó
igazgató

Erdészünnep Ásotthalmon

Jubileumi emlékkő

Az ásotthalmi Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium 2003. október 10-én ünnepelte 120 éves fennállását. Az ünnep 11 órakor vette kezdetét az új kollégium mögötti parkrészen. A Himnusz elhangzása után *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* igazgató köszöntötte a vendégeket. Beszédét az alábbi gondolattal fejezte be: „A park legidősebb fái a kezdetektől fogva látták és ismerték az itt tanuló diákokat és tanárokat. Talán csak ők tudják pontosan, kik és hányan fordultak itt meg az elmúlt 120 év alatt. Az egykori tanárookra és diákokra emlékezve választottam a mai nap mottóját a Zsoltárok könyvéből az alábbi sorokat: „Amiket hallottunk és tudunk, mert őseink elbeszélték nekünk, nem titkoljuk el fiaink előtt, elbeszéljük a jövő nemzedékének.”

Öregdiákok

Ünnepi köszöntőt *dr. Frank József*, az iskolát fenntartó Csongrád megyei Közgyműlés elnöke mondott. Beszédében méltatta az ősi erdésziskolát. Hangsúlyozta az erdők, ezen belül az erdészek jelentőségét a következő évtizedekben.

Az ünnepi alkalomra készült el a parkrészlet, amelynek közepén süttői mészkösziklán bronz felirat utal a 120 év előtti és a mai eseményekre.

Arany József magyar-történelem szakos tanár töltötte be a narrátor szerepét. Ismertette, hogy egy sajátos ünnepségre készült a szakiskola, amelynek öt helyszíne van. A helyszínek bejárásával a múltból lassan a jelenbe értünk vissza.

Az újonnan elkészült parkrészletből az iskola egyik legidősebb épületéhez vonultunk. Az épület ma leánykollégiumként működik. A falán 1983-ban elhelyezett emléktábla szerint ebben az épületben kezdte meg működését az első magyar erdőőri szakiskola 1883. október 10-én. Itt diákjaink az iskola múzeumában fellelhető 1884-ben készült házirendből, illetve *Móra Ferenc* novellákból mondtak részleteket, mintegy felidézve a kezdeti időszak hangulatát.

Az ünnepi műsor következő programja a tiszfák alatt folytatódott egy lírai részlettel. A diákok a természet és az erdő dicséretét zengő *Devecseri Gábor* versekből és dalokból álló műsorukat adták elő. A rendhagyó műsort *Katona Nándor* magyar szakos tanár állította össze, míg a műsorban elhangzott dalokat *Kiri Lajos* tanította be, amelyek közül az egyik saját szerzeménye volt. *Weöres Sándor* Rózsa, rózsza című megzenésített versének végén a vendégek közül néhányan 1-1 szál rózsát kaptak,

Marton István és Andrésiné felavatja a géptároló színt

majd a szereplők átkísérték vendégeinket az újabb helyszínre.

Az iskola 100 éves évfordulójára épített modern épület előtt Wiesner Sándor, iskolánk egykori tanulója – aki 40 éve kezdte meg tanulmányait – méltatta az iskolát, egykori tanárait. Ezt követően iskolánk diákjainak egy csoportja hajdani iskolaújságokból összeállított műsorral igyekezett felidézni az 1970-es évek hangulatát.

Ezt követően sétáltunk át a mába, ünnepségünk ötödik helyszínéhez. A géptároló színt az iskola az FVM pályázati támogatásából építette fel az elmúlt két évben. Dr. Marton István, az FVM Oktatási, Kutatási és Fejlesztési Főosztályának főosztályvezetője ünnepi beszédében méltatta az iskolát, az itt folyó oktató-nevelő munkát, majd ünnepélyesen átvágta a szalagot. Ezt követően vendégeink megtekintették gépparkunkat.

Az ünnepség ebédrel zárult. Bücsúzóul minden résztvevő ajándékot kapott, a virágkötő-berendező szakmát tanuló lányok által készített apró koszorú mellé a jubileumi ünnepre megjelent Diák voltam Ásotthalmon című kötetet. Ebben az iskola 28 egykori diákja ír iskolai emlékeiről. Időrendben az első Nagy Bozsoky József, aki 1929-30-ban volt iskolánk tanulója, míg László Emőd 2000-ben végzett.

Diákjaink visszaemlékezései az alábbi Tömörkény István idézettel kezdődnek:

„Új levelet terem az idő fája,
s behullatja velük a régi avart.”

Andrés Pál

FATE–OEE Faenergetikai Munkacsoport alakult

A 2003. évi WOOD-TECH során rendezett faenergetikai konferencia eredményeként, több fordulós tárgyalások után, a FATE és OEE összefogásával, Faenergetikai Munkacsoport alakult. A MEFA Rt. adott otthont az egyeztető megbeszélésnek, melyen megjelent házigazdaként Káldy József vezérigazgató, Somosi László elnök-vezérigazgató PANNONPOWER Rt., Dr. Winkler András FATE elnök, Dr. Molnár Sándor NYME FMK dékán, Szántó Dezső MOFA Rt. vezérigazgató, Tóth Béla E.K.F.M. Kft. ügyvezető-igazgató, Papp Gyula ÉSZAKERDŐ Rt. vezérigazgató-helyettes és Ormos Balázs OEE főtitkár. A megbeszélésen részt vevők elhatározták, hogy a falemezgyártók és a faenergetikában érdekelt cégek nem csak a két terület ellentmondásait kívánják kezelni javaslataikkal, hanem szélesebb körben az erdészet és a faipar országos helyzetéből kiindulva azok ágazati rendezéséhez való hozzájárulást is egyik céljuknak tűzik ki. E fő kérdés rendezése nélkül, részleteket nem lehet eredményesen megoldani. A Munkacso-

port intézkedési tervet dolgoz ki, melynek első változata el is készült. A terv tartalmazza az ágazati kérdéseken túl, a hasznosítható faanyag feltárását, melyek a természetvédelmi korlátozások, a magánerdő jelentős részének működésképtelensége miatt nem hozzáférhetők, de foglalkozik a használt fa felkarolásával, ún. faudvarok létrehozásának lehetőségével, a vágástéri „melléktermék”, a nevelővágások és egyéb területeken meglévő faanyag hasznosításba vonásával. Foglalkozik a terv az ágazatok alapanyag igényével és a fakeskedelem jövőbeni várható alakulásával. Feltárja a szükséges technikai és technológiai fejlesztési lehetőségeket, az ismeretterjesztést, oktatást. Végül kiemelten foglalkozik a közönségkapcsolattal és javaslatot tesz az erdészet és faipar helyzetének javítása érdekében egy tárcaközi bizottság felállítására. A Munkacsoport elvégzett munkájáról folyamatosan beszámolunk tagtársainknak.

Ormos Balázs
főtitkár

MAXWALD

traktorra szerelhető rönkmozgató berendezések

Kötélcsörlők 2,5 tonnái

Támlás kötélcsohlók 10 tonnái

Rönkfogók: megfogó erő 4500 kg

Drótkötélpályák: max. 300 m, 1000 kg

Képviselő: VIKING'S Bt.

6500 Baja, Szent Antal u. 48.

Tel./Fax: 79/426-269 • Mobil: 30/6065-594